U 53/2016 vp - valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous, LULUCF)

Heikki Granholm

Ympäristövaliokunta 14.10.2016

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Sisältö

1. Pariisin sopimus, EU:n 2030 ilmasto –ja energiakehys ja LULUCF
2. Asetusehdotuksen keskeinen sisältö
3. Suomen kannat
4. Määrällisiä arvioita vaikutuksista

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

1. EU:n 2030 ilmasto –ja energiakehys

Eurooppa-neuvoston päätös 10/2014

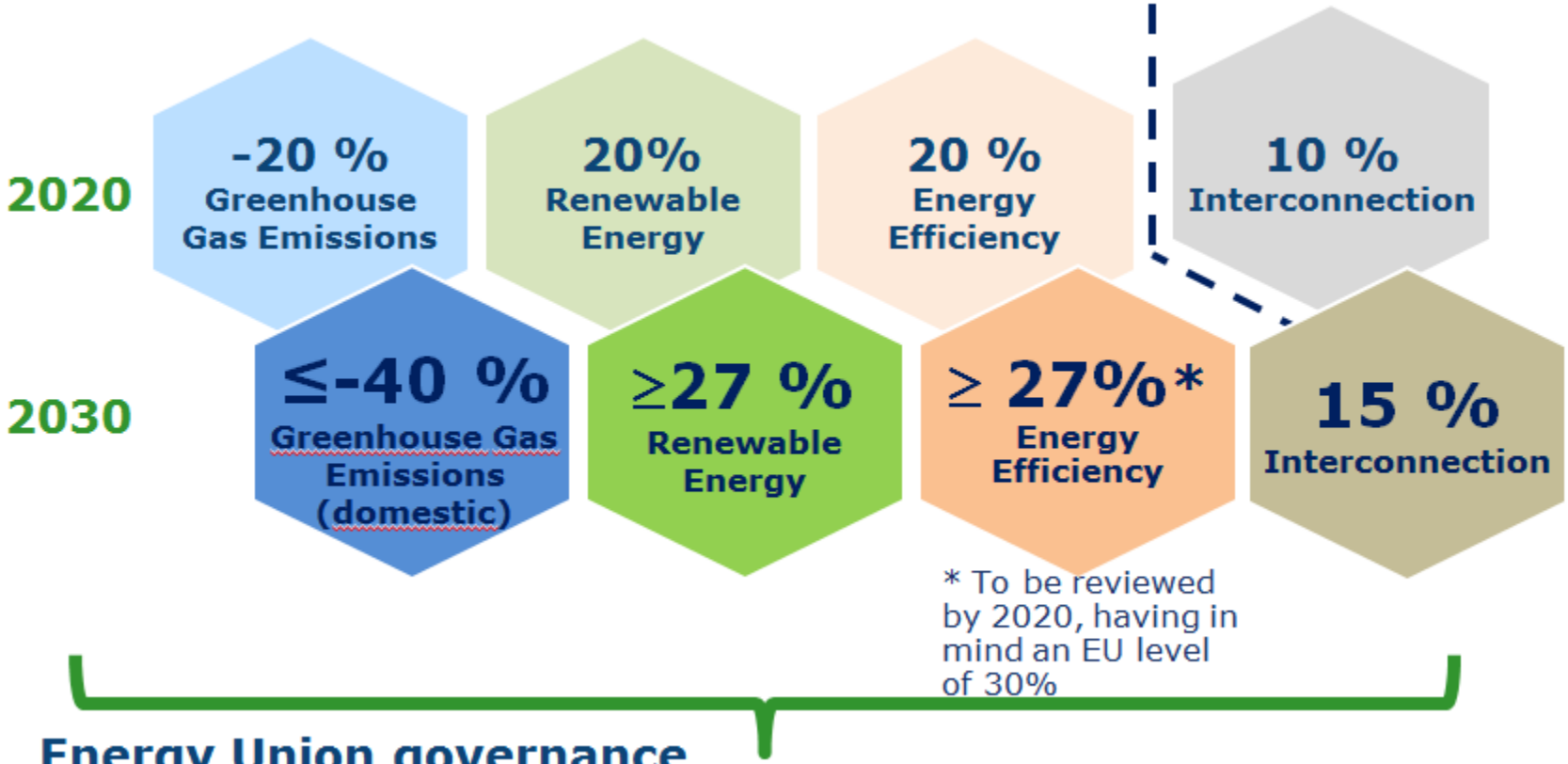

Lähde: DG Clima

1. LULUCF osana ilmastoarkkitehtuuria

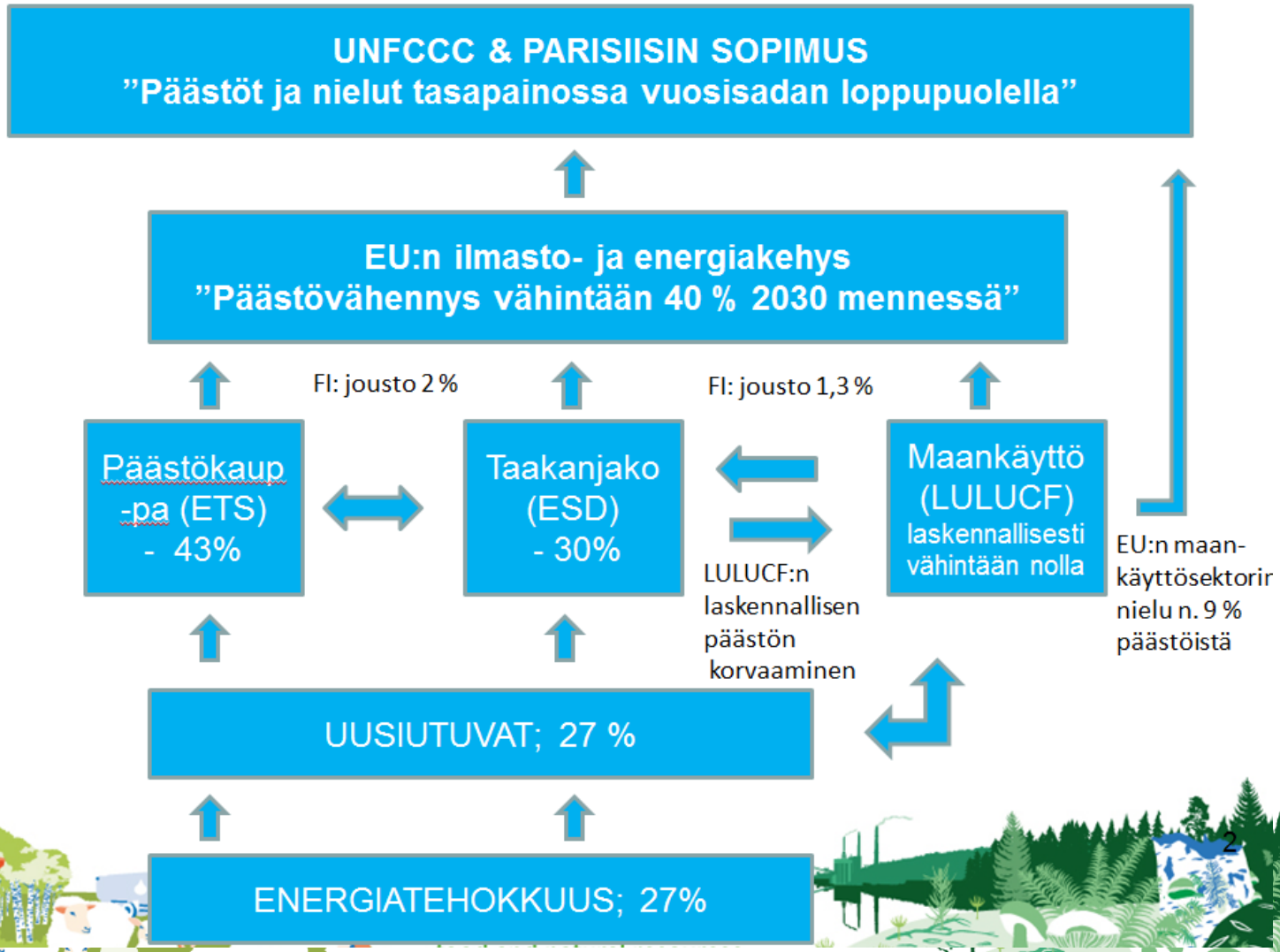

1. Komission arvio LULUCF-sektorin kehityksestä 2050 mennessä

Figure 19: EU28 emissions/removals in the LULUCF sector in Mt CO_2 eq. until 2050[8]

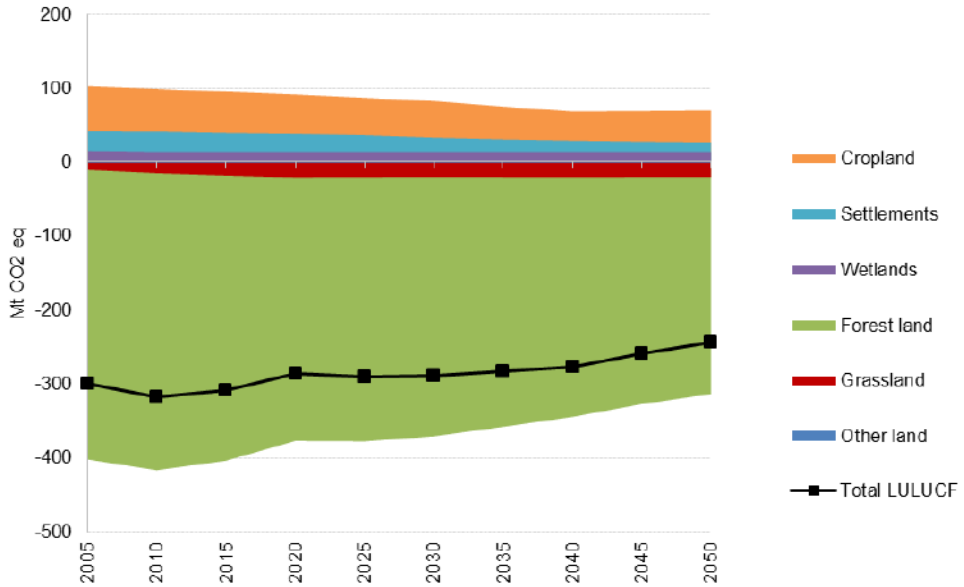

Source: GLOBIOM-G4M

Lähde: EU Reference Scenario 2016
Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

2. Ehdotuksen sisältö

- **Johdantoartiklat**
  - Art. 1 - 4: ehdotuksen kohde, soveltamisala, määritelmät, velvoitteet
- **Tilinpito/laskentasäännöt**
  - Art. 5 - 10: yleiset, metsitys ja metsäkato, hoidetut viljelysmaat, ruohikot, kosteikot, hoidettu metsämaa, puutuotteet, luonnontuhot
- **Joustomahdollisuudet ja velvoitteiden täyttäminen (compliance)**
  - Art. 11 - 13: joustot, monitorointi ja velvoitteen täyttäminen, rekisteri
- **Arviointi ja delegointi**
  - Art. 14 - 15
- **Liitteet**
  - I - VI: monet kohdat LULUCF-päätöksestä 529/2013

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

2. Laskentasäännöt

- **Pyrkimys yksinkertaistaa järjestelmää**
  - osittainen siirtymä Kioton pöytäkirjan toimenpidekohtaisesta laskennasta kohti ilmastosopimuksen mukaista maankäyttöluokittaista laskentaa
- **Metsiin ja maatalouteen liittyvän maankäytön laskenta pakollista 2021-**
  - Kattaa Suomessa ~82 % maa-alasta
- **Kaksi laskentajaksoa: 2021-2025 ja 2026-2030**
- **Perusvuosien muuttaminen**
  - Maatalousmaiden perusvuoden siirtäminen vuodesta 1990 -> 2005-2007 vertailujaksoon
  - Metsityksessä siirtymä vuodesta 1990 -> 20 tai 30 vuoden liikkuvaan jaksoon, laskentakauden todellisten päästöjen ja nielujen pohjalta
- **Metsänhoidon vertailutason laskentasäännöt pohjautuvat Kioton 2. kauden sääntöihin (vertailutaso + rajoite hyödyntämiselle)**
- **MUUTOS: tason määrittäminen ja arviointi on ehdotettu muutettavaksi EU-tasolla (historiallinen tarkastelu, ja arviointi/uudelleenlaskenta)**

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

2. Joustomekanismit

- **Vähimmäistavoite: laskennalliset päästöt ja nielut yhteenlaskettuna LULUCF-sektorin sisällä tulee olla +/- 0 (ei päästöä)**
- **Jousto sekä LULUCF:n sisällä että ESR-LULUCF välillä**
- **Laskentajaksot: 2021-2025 ja 2026-2030**
- **Jos LULUCF on nettona PÄÄSTÖ**:
  - voidaan erotus kompensoida ESR:n päästöyksiköillä TAI
  - voidaan hankkia LULUCF-yksiköitä toiselta jäsenmaalta
- **JOS LULUCF on nettona NIELU:**
  - yksiköiden siirto (banking) myöhempää käyttöä varten
  - yksiköiden siirto toiselle jäsenmaalle
  - yksiköiden siirto ESR-puolelle (rajoitus laadullinen sekä määrällinen

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Laskentasäännöt + joustomekanismit, Suomen osuudet

Maankäyttöluokittainen laskenta		LULUCF tavoite ja sen laskenta	Jousto LULUCF:n ja taakanjakosektorin (ESD) välillä
Metsä[maa]	• Vertailutaso • Kattoluku rajoittaa; 3,5% vertailuvuoden päästöistä; Suomella n. 2,5 Mt CO_2	• Yhteenlaskettu LULUCF pitää olla laskennallisesti vähintään nolla, mieluummin ”nielu” • Lasketaan 5-vuotiskausittain • Voi siirtää ”nielua” seuraavalle 5-vuotiskaudelle • Jos laskennallinen ”päästö”, niin voi hankkia toiselta jäsenmaalta • Jos laskennallinen ”nielu”, voi ”myydä” toiselle jäsenmaalle	• Jos LULUCF tavoite ylitetään eli “nielu” -> voi hyödyntää taakanjakopuolella joustokeinona; koko kaudella EU:ssa max 280 Mt CO_2, Suomi max 4,5 Mt CO_2 • Jos LULUCF tavoite jää saavuttamatta, päästöyksiköitä siirretään taakanjakosektorilta
Metsitetyt alueet	• Täysimääräinen sisällyttäminen; 20 / 30 vuoden ajalta		
Metsäkatoalueet	• Täysimääräinen sisällyttäminen; 20 vuoden ajalta		
Viljelysmaa	• Verrataan vuosien 2005 – 2007 tasoon		
Ruohikkomaa	• Verrataan vuosien 2005 – 2007 tasoon		
Kosteikko (hoidettu)	• Valinnainen • Jos otetaan mukaan, verrataan vuosien 2005 – 2007 tasoon		

2. Taakanjakotavoite + joustot

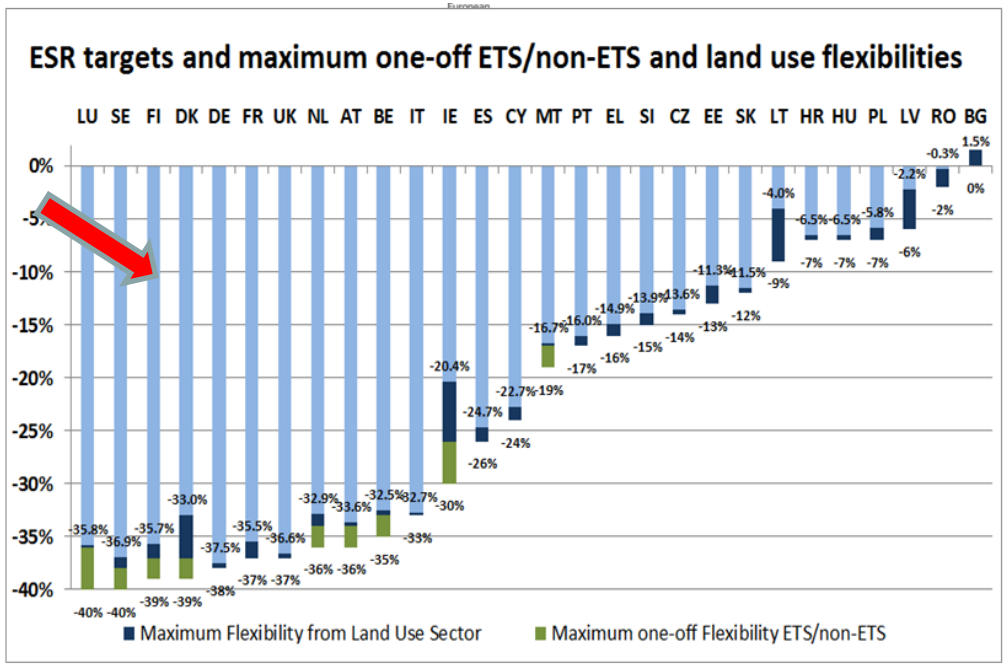

- Suomen taakanjakosektorin päästövähennystavoite – 39 %
- Kaksi uutta joustoa:
  - kertasiirto päästökaupasta (2 %)
  - LULUCF-jousto (enintään 1,3 %, tai 4,5 Mt)

= 35,7 % (jos kaikki joustot käytössä)

Lähde: DG Clima

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

3. Suomen kannat

- Yleiset linjaukset
  - ehdotuksen tulee tukea Pariisin tavoitetta päästöjen ja nielujen tasapainosta 2050 jälkeen
  - Erillinen pilari mahdollistaa sektorin erityispiirteiden huomioimisen
  - Kokonaisvaltainen ja johdonmukainen lähestymistapa, eri tavoitteiden yhteensovittaminen
  - Maatalouden rajallinen vähennyspotentiaali ja kansallinen päätäntävalta metsäpolitiikan osalta

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

3. Suomen kannat

- Laskentasäännöt:
  - Suomi kannattaa komission pyrkimystä LULUCF tilinpito- ja laskentasääntöjen yksinkertaistamiseen ja läpinäkyvyyden parantamiseen
  - Suomi on erittäin tyytymätön laskentasääntöihin epätasapainoisuuden ja jäsenmaiden välisen eriarvoisuuden takia
  - Esitetyt laskentasäännöt voivat aiheuttaa Suomen kaltaiselle maalle laskennallisesti merkittävän päästön, vaikka maankäyttösektori ja metsät olisivatkin kokonaisuudessaan luonnontieteellinen nielu
  - Metsien vertailutason tulee olla kansallisesti asetettavissa ja se tulee tehdä läpinäkyvästi. Lisäksi niissä tulee sallia tulevien metsä- ja bioenergiapolitiikkojen kehittäminen.

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

3. Suomen kannat

- Joustomekanismi taakanjaon tavoitteeseen:
  - Suomi pitää hyvänä sitä, että komission esityksessä kiinnitetään huomiota maatalouden kustannustehokkaan ja toteuttamiskelpoisen päästövähennyspotentiaalin rajallisuuteen mahdollistamalla rajattu yksiköiden siirto taakanjaon ja LULUCF -sektorin välillä.
  - Näkemyksemme mukaan myös metsämaan hoidosta syntyvien yksiköiden käyttö tähän tarkoitukseen pitäisi olla mahdollista ja Suomi metsäisenä maana aikoo toimia aktiivisesti asian edistämiseksi neuvotteluissa.

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

4. Arvioita vaikutuksista

- Määrälliset vaikutukset erittäin merkittäviä
- Vaikea arvioida ja eritellä tässä vaiheessa (riippuu joustokeinojen käytöstä, kansallisesta taakanjaosta, lopullisista laskentasäännöistä...)
- Komission esittämät luvut poikkeavat merkittävästi Suomen arvioista
- Ehdotuksesta käytävät neuvottelut kestävät 2016-2017

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

4. Erot komission ja Suomen arvioissa

Metsitys ja metsäkato

Metsitys ja metsäkato
Luken ja komission ennusteen ero

Metsämaan nielu

Metsämaan khk-tase 1990-2014 ja kolme FI kehitysskenaariota 2015-2044 sekä EU:n skenaario

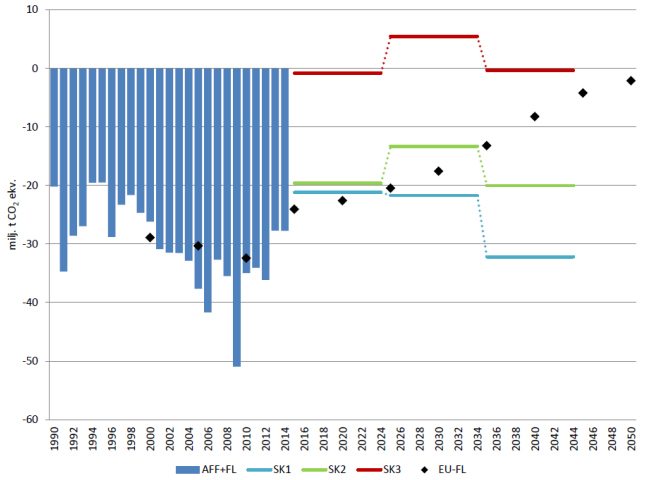

SK1: hakkuut nykytaso 61+5 milj. m3, metsähake 13,5 milj. m3

SK2: E&I perus -> 68 milj. m3, metsähake 13,5 milj. m3

SK3: -> 80 milj. m3

Puun tuonti nykytasolla 9 milj. m3

Syyt eroille:

- Erot malleissa, ja maa-alueiden luokittelussa
- Ennuste metsäkadosta ja metsittämisestä
- Metsän puuston kasvuennuste
- Metsäkato ei siirry viljelysmaan luokkaan 20 v kuluttua EU:n skenaariossa

Lähde: LUKE 2016

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

4. Erot laskentasääntöjen lopputuloksessa

- Komissio arvioi Suomen saavan jopa -4,8 Mt hyötyä
  Suomen arvio jopa +12,1 Mt lisäpäästöä

	CION 2021-25	CION 2026-30	CION 2021-30	FI 2021-25	FI 2026-30	FI 2021-30
Metsitys	-4.0	-4.5	-8.5	-0.5	-0.4	-0.9
Metsäkato	11.2	5.8	17	15.6	14.6	30.2
Vilj.maa	-2.7	-4.3	-7.0	3.5	5.1	8.6
Ruohikko	3.1	3.1	6.2	-0.4	-0.4	-0.8
Metsämaa	max -12,5	max -12.5	max -25.0	max -12.5	max -12.5	max -25
Total			**-4.8**			**12.1**